

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntöne 15.4.2014 (OKM/81/040/2012)

Jyväskylän kaupungin lausunto varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä

Jyväskylän kaupunki lausuu varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksen kohdista Varhaiskasvatuslain pykälät (2.2) ja Työryhmän näkemyksiä ohjauksen järjestelmästä ja yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä (2.3) seuraavaa.

Varhaiskasvatuslain pykälät (2.2)

1 luku – Yleiset säännökset (1 – 3 §)

Varhaiskasvatuksen määritelmä hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta on hyvä.

Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatukseen osallistuvien perheiden vanhemmat ovat antaneet varhaiskasvatustyöllemme erittäin hyvää palautetta. Meillä on monipuolisia palveluita, joita olemme aktiivisesti kehittäneet. Meillä on hyvin koulutettuja työntekijöitä (suhteessa paljon lastentarhanopettajia ja erityislastentarhanopettajia) ja vanhemmat arvostavat ammattilaistemme hyvää ammattitaitoa.

Lapsen edulla perustellaan usein pitkiäkin hoitopäiviä päiväkodeissa, mutta mielestämme siinä ei lapsen etu kuitenkaan riittävän usein toteudu. Varhaiskasvatuksen ammattilaiset osaavat kyllä löytää lasten joukosta ne, jotka pidemmästä päivästä hyötyvät. Olemme kehittäneet mm. kerhotoimintamme laajaksi juuri siitä syystä, että perheillä olisi vaihtoehtoja lastensa päivähoidon ja varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Saamme myös itse näkemystä ja kokemusta kerhotoiminnan piirissä olevista lapsista ja löydämme siten kullekin perheelle ja lapselle tarvittaessa sopivan päivähoitopaikan.

2 luku – Varhaiskasvatuksen järjestäminen (4 – 10 §)

Varhaiskasvatuksen järjestämisessä mietityttää jäävätkö mahdollisimman lyhyet matkat kotoa päivähoitopaikkaan viranhaltijan harkittavaksi? Maantieteellisesti laajassa Jyväskylässä on hyvin erilaisia alueita; osissa kaupunkia 1 km matkana tuntuu pitkältä, kun toisaalla 10 km tuntuu normaalilta matkalta.

Jyväskylässä päivähoitopaikat pyritään järjestämään vanhempien toiveita kuullen ja tarkoituksenmukaisesti siten, että hoitopaikka voi myös sijaita oman asuinalueen sijaan vanhempien työpaikan läheisyydessä – vanhempien niin halutessa. Tällöin matkan lyhyydellä tai pituudella ei ole merkitystä eli kyseistä mainintaa mahdollisimman lyhyistä matkoista laissa ei tarvita.

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelua on järjestettävä kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan suomeksi, ruotsiksi ja saameksi -kirjaus mietityttää myös. Oikeastiko esim. Jyväskylässä pitäisi järjestää palvelua tarpeen mukaan saameksi? Tämä on käytännössä mahdoton ajatus toteuttaa. Kielelliset oikeudet ja palvelujen järjestäminen niiden mukaisesti on todellinen haaste, mitä tulisi vielä pohtia tarkemmin.

Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisen ja tuottamisen kannalta ajatus siitä, että yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista ei säädetä tässä laissa on kestäväntöntä tulevaisuutta ajatellen.

Palvelusetelien osalta toivoisimme tietoa siitä, milloin ja millaisia yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja koskevia tarkennuksia on tulossa? Palvelusetelien käyttö kunnissa ja myös Jyväskylässä kasvaa koko ajan. Kunnilla on kirjavia käytäntöjä ostopalvelu-, palveluseteli- ja palveluraha – käytänteissä, joten yhdenmukaistamisen tarvetta on.

Jyväskylässä on jo otettu käyttöön hoitoaikaperusteiset maksut. Onko siten enää tarpeen puhua osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta siinä mielessä? Kunnissa toteutetaan jo hoitoaikaperusteisia maksuja erilaisin ratkaisuin toteutettuina, joten lakimuutosta asiassa yhtenäisiin käytäntöihin pääsemiseksi odotetaan. Nykyinen sekava käytäntö on kestäväntöntä.

Subjekttiivinen päivähoito-oikeus on syytä rajata neljään tuntiin, mutta ajatus erilaisiin pätkiin niputettavasta osa-aikaisesta hoidosta ei vastaa todellisuutta esim. Jyväskylässä, jossa ollaan jo siirrytty hoitoaikaperusteisiin maksuihin.

Vuorohoito on syytä rajata kuten lakiesityksessä on kuvattu ainoastaan lapsen huoltajien työssäkäyntiin tai opiskeluun liittyväksi.

Jos puhutaan kehittävästä, turvallisesta ja terveellisestä varhaiskasvatusympäristöstä, niin miksi perhepäivähoitajan koti rajattaisiin tästä tarkastelusta ulkopuolelle? Kolmen vuoden välein tapahtuva turvallisen ja terveellisen toimintaympäristön seuraamisvelvoite kuulostaa lakiesityksessä oudolta ja se mietityttääkin etä, mitä se käytännössä esim. Jyväskylässä tarkoittaisi.

3 luku – Lapsen ja lapsen huoltajien asema ja oikeudet (11 – 19 §)

Jokaisella lapsella tulee olla oikeus varhaiskasvatukseen neljä tuntia päivässä samoin kuin esiopetukseen. On tärkeää, että kysymys on nimenomaan päivittäisestä lyhyemmästä hoitoajasta ja siihen osallistumisesta säännöllisesti. Ajatus siitä, että rajaus koskisi vain joitakin perheitä ja lapsia, ei ole oikein eikä tasa-arvoista.

Kunnilla itsellään tulee olla mahdollisuus rajata nämä hoidon ns. keskeytysajat (esimerkiksi lomapoissaolot vrs maksuhyvitykset). Toiminnan byrokratisoimisella ei voi tuoda kunnille lisää hallinnollisia tehtäviä irtisanomisineen ja uusine hakeemisineen. Mahdollisuuksien mukaan - kirjaus paluusta samaan päiväkotiin on syytä säilyttää (§ 14).

Onko osallisuus ja vaikuttaminen oikeasti lakiin sisällytettävä asia? Jyväskylässä varhaiskasvatuksen asiakasraati ottaa kantaa varhaiskasvatuspalveluihin vaikuttaviin asioihin sekä antaa asiakaspalautetta saadusta varhaiskasvatuspalvelusta. Varhaiskasvatuksen ammattilaisiin tulee asiakasraatilaisten mielestä luottaa. Mitähän oikeasti ja käytännössä mahtaisi tarkoittaa vanhempien säännöllinen osallistuminen yksikön toiminnan suunnitteluun ja arviointiin?

Varhaiskasvatuspalvelut

5 luku – Varhaiskasvatuksen suunnittelu ja arviointi (23 – 26 §)

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on Jyväskylässä jo toteutunutta arkipäivää sekä yksityisissä että kunnallisissa palveluissa. Kirjaus varhaiskasvatussuunnitelmasta koko varhaiskasvatusta koskevaksi normiksi on oltava laissa samoin kuin lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen. Jos arviointimenetelmistä ei kirjata mitään tarkempaa, aiheuttaa se epätietoisuutta varhaiskasvatuspalvelujen toimijoille. Jos lain kirjaus arvioinnista on liian epämääräinen, tulkitaan sitä kunnissa niin kuin itse halutaan.

6 luku – Henkilöstön tehtävät ja kelpoisuusvaatimukset (27 – 34 §)

Lastenhoitajan koulutusvaatimus on erittäin tärkeä kirjata lakiin eikä lastenhoitajan kelpoisuusvaatimusta tule laskea. Tärkeää on myös, että myös avustajan kelpoisuusvaatimus kirjataan lakiin.

Jos yksityiseltä perhepäivähoitajalta vaaditaan ammattitutkinto tai muu soveltuva tutkinto, on kelpoisuusvaatimus syytä kirjata todella selkeästi. Emme kuitenkaan kannata tällaista kelpoisuusvaatimuskirjausta, koska kyseinen vaatimus saattaisi vähentää yksityistä perhepäivähoitoa varhaiskasvatuksen järjestämisen vaihtoehtona. Jyväskylässä on käytössä yksityisille perhepäivähoitajille yhteistyössä Kristillisen opiston kanssa kehitetty ja suunnattu ns. starttikurssi, joka on koettu hyväksi vaihtoehdoksi yksityiseen perhepäivähoitoon, mahdollistaen sen, että yksityisiä perhepäivähoitajia saadaan lisää ja perhepäivähoidon laatu pysyy hyvänä.

7 luku – Henkilöstön mitoitus, rakenne ja täydennyskoulutus (35 – 40 §)

Ryhmät ja ryhmäkoot päiväkodeissa tulee jatkossakin voida muodostaa joustavasti päiväkotien sisällä toiminnan- ja lapsen tarpeista lähtien. Ryhmäkokojen täsmällinen määrittely tekee toiminnasta joustamatonta. Nykyinen lasten ja aikuisten välinen suhdeluku on hyvä ja sen tulee säilyä laissa ennallaan.

3-5-vuotiaiden lasten osapäivä -mitoitusta ei missään tapauksessa tule muuttaa pienemmäksi. Pelkän suhdelukumitoituksen tulee riittää, koska kunnissa on osaamista ja asiantuntemusta päiväkotien ja ryhmien toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

Lain 36 pykälässä mainittu mitoituksen saattaminen pykälän 35 mukaiseksi viimeistään toisena toimintapäivänä syyn ilmenemispäivästä lukien on toiminnan järjestämisen kannalta epärealistinen ja kohtuuton.

Perhepäivähoitoryhmässä viidennen osa-aikaisen lapsen tulee voida olla muukin kuin esiopetus –ikäinen lapsi. Tällä olisi vaikutusta perhepäivähoidon säilymiseen varhaiskasvatuksen yhtenä hoitomuotona.

8 luku – Tietojen vaihto ja salassapito (41 – 43 §)

Lakiin tarvitaan selkeä kirjaus lasta koskevien tietojen luovuttamisesta esim. sosiaalityön lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen välillä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Työryhmän näkemyksiä ohjausjärjestelmästä ja yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä (2.3)

Ohjausjärjestelmän osalta tarvitaan yksityisen palveluntuottajan rekisteri ja siitä on oltava selkeät ohjeet ja linjaukset. Nykyinen tilastointi luokituksineen ei vastaa tarpeitamme, koska esim. osa-aikaisen- ja kokopäiväisen varhaiskasvatuspalvelun erottelu on hoitoaikaperusteisen maksun vuoksi vaikeaa. Myöskään päivähoidon palveluseteliä saavat lapset eivät sisälly Tilastokeskuksen yksityisen päivähoidon lukuihin. Tämä on selkeä epäkohta ja antaa vääristynyttä tietoa päätöksenteonkin pohjaksi. Tilastointia luokituksineen ja sisältöineen tulee päivittää sen mukaiseksi, mitä kunnissa oikeasti tälläkin hetkellä jo tapahtuu.

Uutta maksulakia varhaiskasvatuksen maksujen osalta odotetaan, koska se olisi sekä varhaiskasvatuspalveluja järjestävien kuntien, yksityisten palveluntuottajien sekä varhaiskasvatuspalvelujen asiakkaiden etu.

Lausunnon keskeinen sisältö

Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä sitä, että varhaiskasvatuksen järjestämisessä paikallisille edellytyksille ja toimintatavoille annetaan myös lakitasolla mahdollisuus eikä lailla rajoiteta liikaa kuntien mahdollisuuksia ja vapautta järjestää varhaiskasvatuspalvelut kunnassa esiintyvän tarpeen mukaisesti paikalliset olosuhteet huomioiden. Lakiin ei tarvitse sisältyä mainintoja esim. mahdollisimman lyhyistä matkoista tai saamenkielisistä varhaiskasvatuspalveluista kaikissa Suomen kunnissa.

Varhaiskasvatustalakiin tulisi selkeämmin sisältyä maininnat ja pykälät yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin, ml. palveluseteliin liittyen.

Jokaisella lapsella tulee olla oikeus varhaiskasvatukseen neljä tuntia päivässä samoin kuin esiopetukseen. On tärkeää, että kysymys on nimenomaan päivittäisestä lyhyemmästä hoitoajasta ja siihen osallistumisesta säännöllisesti. Ajatus siitä, että rajaus koskisi vain joitakin perheitä ja lapsia, ei ole oikein eikä tasa-arvoista.

Kirjaus varhaiskasvatussuunnitelmasta koko varhaiskasvatusta koskevaksi normiksi on oltava laissa samoin kuin lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen.

Ryhmät ja ryhmäkoot päiväkodeissa tulee jatkossakin voida muodostaa joustavasti päiväkotien sisällä toiminnan- ja lapsen tarpeista lähtien. Ryhmäkokojen täsmällinen määrittely tekee toiminnasta joustamatonta. Nykyinen lasten ja aikuisten välinen suhdeluku on hyvä ja sen tulee säilyä laissa ennallaan. 3-5 -vuotiaiden lasten osapäivä -mitoitusta ei missään tapauksessa tule muuttaa pienemmäksi. Pelkän suhdelukumitoituksen tulee riittää, koska kunnissa on osaamista ja asiantuntemusta päiväkotien ja ryhmien toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

Perhepäivähoidoryhmässä viidennen osa-aikaisen lapsen tulee voida olla muukin kuin esiopetus -ikäinen lapsi. Tällä olisi vaikutusta perhepäivähoidon säilymiseen varhaiskasvatuksen yhtenä hoitomuotona.

Nykyinen tilastointi luokituksineen ei vastaa tarpeitamme, koska esim. osa-aikaisen- ja kokopäiväisen varhaiskasvatuspalvelun erottelu on hoitoaikaperus-

Varhaiskasvatuspalvelut

teisen maksun vuoksi vaikeaa. Myöskään päivähoidon palveluseteliä saavat lapset eivät sisälly Tilastokeskuksen yksityisen päivähoidon lukuihin. Tilastointia luokituksineen ja sisältöineen tulee päivittää tämän hetkisen toiminnan mukaisesti.

Uutta maksulakia varhaiskasvatuksen maksujen osalta odotetaan, koska se olisi sekä varhaiskasvatuspalveluja järjestävien kuntien, yksityisten palveluntuottajien sekä varhaiskasvatuspalvelujen asiakkaiden etu.

Jyväskylässä 26.5.2014

Maija-Riitta Anttila
Vastuualuejohtaja, varhaiskasvatuspalvelut

11.6.2014

Dnro 492/14

65 Lausunto varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä

Asian valmistelija Maija-Riitta Anttila, puh. 266 3090

Opetus- ja kulttuuriministeriö on kirjeellään 15.4.2014 pyytänyt lausuntoa Jyväskylän kaupungilta varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 7.12.2012 työryhmän valmistelemaan päivähoitoa koskevien säädösten uudistamista. Työryhmän kausi päättyi 28.2.2014. Työryhmä on luovuttanut esityksensä 21.3.2014 opetusministeri Krista Kiurulle. Lausuntoa pyydettiin erityisesti työryhmän raportin lukuihin 2.1 – 2.4 (sivut 8-56).

Lausuntopyyntö on saapunut Jyväskylän kaupungin kirjaamoon 16.4.2014 ja varhaiskasvatuspalvelujen vastuualue on saanut sen valmisteluunsa 19.5.2014. Lausunto pyydettiin toimittamaan opetus- ja kulttuuriministeriöön sähköisesti viimeistään 27.5.2014. Varhaiskasvatuspalvelujen vastuualuejohtaja Anttila on toimittanut lausunnon ministeriöön 27.5. Opetus- ja kulttuuriministeriöstä on annettu mahdollisuus lausunnon täydentämiselle 13.6.2014 saakka, mikäli sivistyslautakunta katsoo tarpeelliseksi täydentää annettua lausuntoa.

Oheisliitteet:

- Kohti varhaiskasvatustalakeia julkaisu
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/tr11.pdf?lang=fi>
- Lausunto varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä

Apulaiskaupunginjohtaja Koiviston ehdotus

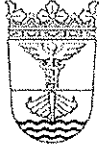
Sivistyslautakunta merkitsee annetun lausunnon tiedoksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa

Jyväskylässä 17.6.2014

Anne Honkanen

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntönnö 15.4.2014 (OKM/81/040/2012)

Jyväskylän kaupungin lausunto varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä

Jyväskylän kaupunki lausuu varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksen kohdista Varhaiskasvatuslain pykälät (2.2) ja Työryhmän näkemyksiä ohjausjärjestelmästä ja yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä (2.3) seuraavaa.

Varhaiskasvatuslain pykälät (2.2)

1 luku – Yleiset säännökset (1 – 3 §)

Varhaiskasvatuksen määritelmä hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta on hyvä.

Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatukseen osallistuvien perheiden vanhemmat ovat antaneet varhaiskasvatustyöllemme erittäin hyvää palautetta. Meillä on monipuolisia palveluita, joita olemme aktiivisesti kehittäneet. Meillä on hyvin koulutettuja työntekijöitä (suhteessa paljon lastentarhanopettajia ja erityislastentarhanopettajia) ja vanhemmat arvostavat ammattilaistemme hyvää ammattitaitoa.

Lapsen edulla perustellaan usein pitkiäkin hoitopäiviä päiväkodeissa, mutta mielestämme siinä ei lapsen etu kuitenkaan riittävän usein toteudu. Varhaiskasvatuksen ammattilaiset osaavat kyllä löytää lasten joukosta ne, jotka pidemmästä päivästä hyötyvät. Olemme kehittäneet mm. kerhotoimintamme laajaksi juuri siitä syystä, että perheillä olisi vaihtoehtoja lastensa päivähoidon ja varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Saamme myös itse näkemystä ja kokemusta kerhotoiminnan piirissä olevista lapsista ja löydämme siten kullekin perheelle ja lapselle tarvittaessa sopivan päivähoitopaikan.

2 luku – Varhaiskasvatuksen järjestäminen (4 – 10 §)

Varhaiskasvatuksen järjestämisessä mietittävää jäävätkö mahdollisimman lyhyet matkat kotoa päivähoitopaikkaan viranhaltijan harkittavaksi? Maantieteellisesti laajassa Jyväskylässä on hyvin erilaisia alueita; osissa kaupunkia 1 km matkana tuntuu pitkältä, kun toisaalla 10 km tuntuu normaalilta matkalta. Jyväskylässä päivähoitopaikat pyritään järjestämään vanhempien toiveita kuullen ja tarkoituksenmukaisesti siten, että hoitopaikka voi myös sijaita oman asuinalueen sijaan vanhempien työpaikan läheisyydessä – vanhempien niin halutessa. Tällöin matkan lyhyydellä tai pituudella ei ole merkitystä eli kyseistä mainintaa mahdollisimman lyhyistä matkoista laissa ei tarvita.

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelua on järjestettävä kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan suomeksi, ruotsiksi ja saameksi -kirjaus mietityttää myös. Oikeastiko esim. Jyväskylässä pitäisi järjestää palvelua tarpeen mukaan saameksi? Tämä on käytännössä mahdoton ajatus toteuttaa. Kielelliset oikeudet ja palvelujen järjestäminen niiden mukaisesti on todellinen haaste, mitä tulisi vielä pohtia tarkemmin.

Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisen ja tuottamisen kannalta ajatus siitä, että yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista ei säädetä tässä laissa on kestäväntöntä tulevaisuutta ajatellen.

Palvelusetelien osalta toivoisimme tietoa siitä, milloin ja millaisia yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja koskevia tarkennuksia on tulossa? Palvelusetelien käyttö kunnissa ja myös Jyväskylässä kasvaa koko ajan. Kunnilla on kirjavia käytäntöjä ostopalvelu-, palveluseteli- ja palveluraha – käytänteissä, joten yhdenmukaistamisen tarvetta on.

Jyväskylässä on jo otettu käyttöön hoitoaikaperusteiset maksut. Onko siten enää tarpeen puhua osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta siinä mielessä? Kunnissa toteutetaan jo hoitoaikaperusteisia maksuja erilaisin ratkaisuin toteutettuina, joten lakimuutosta asiassa yhtenäisiin käytäntöihin pääsemiseksi odotetaan. Nykyinen sekava käytäntö on kestäväntöntä.

Subjektiivinen päivähoito-oikeus on syytä rajata neljään tuntiin, mutta ajatus erilaisiin pätkiin niputettavasta osa-aikaisesta hoidosta ei vastaa todellisuutta esim. Jyväskylässä, jossa ollaan jo siirretty hoitoaikaperusteisiin maksuihin.

Vuorohoito on syytä rajata kuten lakiesityksessä on kuvattu ainoastaan lapsen huoltajien työssäkäyntiin tai opiskeluun liittyväksi.

Jos puhutaan kehittävästä, turvallisesta ja terveellisestä varhaiskasvatusympäristöstä, niin miksi perhepäivähoitajan koti rajattaisiin tästä tarkastelusta ulkopuolelle? Kolmen vuoden välein tapahtuva turvallisen ja terveellisen toimintaympäristön seuraamisvelvoite kuulostaa lakiesityksessä oudolta ja se mietityttääkin etä, mitä se käytännössä esim. Jyväskylässä tarkoittaisi.

3 luku – Lapsen ja lapsen huoltajien asema ja oikeudet (11 – 19 §)

Jokaisella lapsella tulee olla oikeus varhaiskasvatukseen neljä tuntia päivässä samoin kuin esiopetukseen. On tärkeää, että kysymys on nimenomaan päivittäisestä lyhyemmästä hoitoajasta ja siihen osallistumisesta säännöllisesti. Ajatus siitä, että rajaus koskisi vain joitakin perheitä ja lapsia, ei ole oikein eikä tasa-arvoista.

Kunnilla itsellään tulee olla mahdollisuus rajata nämä hoidon ns. keskeytysajat (esimerkiksi lomapoissaolot vrs maksuhyvitykset). Toiminnan byrokratisoimisella ei voi tuoda kunnille lisää hallinnollisia tehtäviä irtisanomisineen ja uusine hakemisineen. Mahdollisuuksien mukaan - kirjaus paluusta samaan päiväkotiin on syytä säilyttää (§ 14).

Onko osallisuus ja vaikuttaminen oikeasti lakiin sisällytettävä asia? Jyväskylässä varhaiskasvatuksen asiakasraati ottaa kantaa varhaiskasvatuspalveluihin vaikuttaviin asioihin sekä antaa asiakaspalautetta saadusta varhaiskasvatuspalvelusta. Varhaiskasvatuksen ammattilaisiin tulee asiakasraatilaisten mielestä luottaa. Mitähän oikeasti ja käytännössä mahtaisi tarkoittaa vanhempien säännöllinen osallistuminen yksikön toiminnan suunnitteluun ja arviointiin?

5 luku – Varhaiskasvatuksen suunnittelu ja arviointi (23 – 26 §)

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on Jyväskylässä jo toteutunutta arkipäivää sekä yksityisissä että kunnallisissa palveluissa. Kirjaus varhaiskasvatussuunnitelmasta koko varhaiskasvatusta koskevaksi normiksi on oltava laissa samoin kuin lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen. Jos arviointimenetelmistä ei kirjata mitään tarkempaa, aiheuttaa se epätietoisuutta varhaiskasvatuspalvelujen toimijoille. Jos lain kirjaus arvioinnista on liian epämääräinen, tulkitaan sitä kunnissa niin kuin itse halutaan.

6 luku – Henkilöstön tehtävät ja kelpoisuusvaatimukset (27 – 34 §)

Lastenhoitajan koulutusvaatimus on erittäin tärkeä kirjata lakiin eikä lastenhoitajan kelpoisuusvaatimusta tule laskea. Tärkeää on myös, että myös avustajan kelpoisuusvaatimus kirjataan lakiin.

Jos yksityiseltä perhepäivähoitajalta vaaditaan ammattitutkinto tai muu soveltuva tutkinto, on kelpoisuusvaatimus syytä kirjata todella selkeästi. Emme kuitenkaan kannata tällaista kelpoisuusvaatimuskirjausta, koska kyseinen vaatimus saattaisi vähentää yksityistä perhepäivähoitoa varhaiskasvatuksen järjestämisen vaihtoehtona. Jyväskylässä on käytössä yksityisille perhepäivähoitajille yhteistyössä Kristillisen opiston kanssa kehitetty ja suunnattu ns. starttikurssi, joka on koettu hyväksi vaihtoehdoksi yksityiseen perhepäivähoitoon, mahdollistaen sen, että yksityisiä perhepäivähoitajia saadaan lisää ja perhepäivähoidon laatu pysyy hyvänä.

7 luku – Henkilöstön mitoitus, rakenne ja täydennyskoulutus (35 – 40 §)

Ryhmät ja ryhmäkoot päiväkodeissa tulee jatkossakin voida muodostaa joustavasti päiväkotien sisällä toiminnan- ja lapsen tarpeista lähtien. Ryhmäkokojen täsmällinen määrittely tekee toiminnasta joustamatonta. Nykyinen lasten ja aikuisten välinen suhdeluku on hyvä ja sen tulee säilyä laissa ennallaan. 3-5-vuotiaiden lasten osapäivä-mitoitusta ei missään tapauksessa tule muuttaa pienemmäksi. Pelkän suhdelukumitoituksen tulee riittää, koska kunnissa on osaamista ja asiantuntemusta päiväkotien ja ryhmien toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

Lain 36 pykälässä mainittu mitoituksen saattaminen pykälän 35 mukaiseksi viimeistään toisena toimintapäivänä syyn ilmenemispäivästä lukien on toiminnan järjestämisen kannalta epärealistinen ja kohtuuton.

Perhepäivähoitoryhmässä viidennen osa-aikaisen lapsen tulee voida olla muikin kuin esiopetus –ikäinen lapsi. Tällä olisi vaikutusta perhepäivähoidon säilymiseen varhaiskasvatuksen yhtenä hoitomuotona.

8 luku – Tietojen vaihto ja salassapito (41 – 43 §)

Lakiin tarvitaan selkeä kirjaus lasta koskevien tietojen luovuttamisesta esim. sosiaaliturvan lastensuojelun ja varhaiskasvatuksen välillä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Työryhmän näkemyksiä ohjausjärjestelmästä ja yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämisestä (2.3)

Ohjausjärjestelmän osalta tarvitaan yksityisen palveluntuottajan rekisteri ja siitä on oltava selkeät ohjeet ja linjaukset. Nykyinen tilastointi luokituksineen ei vastaa tarpeitamme, koska esim. osa-aikaisen- ja kokopäiväisen varhaiskasvatuspalvelun erottelu on hoitoaikaperusteisen maksun vuoksi vaikeaa. Myöskään päivähoidon palveluseteliä saavat lapset eivät sisälly Tilastokeskuksen yksityisen päivähoidon lukuihin. Tämä on selkeä epäkohta ja antaa vääristynyttä tietoa päätöksenteonkin pohjaksi. Tilastointia luokituksineen ja sisältöineen tulee päivittää sen mukaiseksi, mitä kunnissa oikeasti tälläkin hetkellä jo tapahtuu.

Uutta maksulakia varhaiskasvatuksen maksujen osalta odotetaan, koska se olisi sekä varhaiskasvatuspalveluja järjestävien kuntien, yksityisten palveluntuottajien sekä varhaiskasvatuspalvelujen asiakkaiden etu.

Lausunnon keskeinen sisältö

Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä sitä, että varhaiskasvatuksen järjestämisessä paikallisille edellytyksille ja toimintatavoille annetaan myös lakitasolla mahdollisuus eikä lailla rajoiteta liikaa kuntien mahdollisuuksia ja vapautta järjestää varhaiskasvatuspalvelut kunnassa esiintyvän tarpeen mukaisesti paikalliset olosuhteet huomioiden. Lakiin ei tarvitse sisältyä mainintoja esim. mahdollisimman lyhyistä matkoista tai saamenkielisistä varhaiskasvatuspalveluista kaikissa Suomen kunnissa.

Varhaiskasvatustalakiin tulisi selkeämmin sisältyä maininnat ja pykälät yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin, ml. palveluseteliin liittyen.

Jokaisella lapsella tulee olla oikeus varhaiskasvatukseen neljä tuntia päivässä samoin kuin esiopetukseen. On tärkeää, että kysymys on nimenomaan päivittäisestä lyhyemmästä hoitoajasta ja siihen osallistumisesta säännöllisesti. Ajatus siitä, että rajaus koskisi vain joitakin perheitä ja lapsia, ei ole oikein eikä tasarvoista.

Kirjaus varhaiskasvatussuunnitelmasta koko varhaiskasvatusta koskevaksi normiksi on oltava laissa samoin kuin lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen.

Ryhmät ja ryhmäkoot päiväkodeissa tulee jatkossakin voida muodostaa joustavasti päiväkotien sisällä toiminnan- ja lapsen tarpeista lähtien. Ryhmäkokojen täsmällinen määrittely tekee toiminnasta joustamatonta. Nykyinen lasten ja aikuisten välinen suhdeluku on hyvä ja sen tulee säilyä laissa ennallaan. 3-5 -vuotiaiden lasten osapäivä -mitoitusta ei missään tapauksessa tule muuttaa pienemmäksi. Pelkän suhdelukumitoituksen tulee riittää, koska kunnissa on osaamista ja asiantuntemusta päiväkotien ja ryhmien toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

Perhepäivähoidoryhmässä viidennen osa-aikaisen lapsen tulee voida olla muikin kuin esiopetus -ikäinen lapsi. Tällä olisi vaikutusta perhepäivähoidon säilymiseen varhaiskasvatuksen yhtenä hoitomuotona.

Nykyinen tilastointi luokituksineen ei vastaa tarpeitamme, koska esim. osa-aikaisen- ja kokopäiväisen varhaiskasvatuspalvelun erottelu on hoitoaikaperus-

Varhaiskasvatuspalvelut

teisen maksun vuoksi vaikeaa. Myöskään päivähoidon palveluseteliä saavat lapset eivät sisälly Tilastokeskuksen yksityisen päivähoidon lukuihin. Tilastointia luokituksineen ja sisältöineen tulee päivittää tämän hetkisen toiminnan mukaisesti.

Uutta maksulakia varhaiskasvatuksen maksujen osalta odotetaan, koska se olisi sekä varhaiskasvatuspalveluja järjestävien kuntien, yksityisten palveluntuottajien sekä varhaiskasvatuspalvelujen asiakkaiden etu.

Jyväskylässä 26.5.2014

Maija-Riitta Anttila
Vastuualuejohtaja, varhaiskasvatuspalvelut